

Brugerrådet for Naturstyrelsen Sønderjylland

Sønderjylland
Ref. LARAN
Den 13. juli 20187**Referat af brugerrådsmøde d. 27. juni 2018****Deltagere:**

Helle Hartmann, Haderslev Kommune
Karl Erik Olesen, Haderslev Kommune
Kristian Toustrup, Danmarks Idrætsforbund
Arne Bondo-Andersen, Friluftsrådet
Leo Vindahl Olsen, Danmarks Naturfredningsforening
Jørn Vinther Sørensen, Dansk Ornitologisk
Jens Hangaard, Danmarks Jægerforbund
Aage W. Andersen, suppleant Danmarks Jægerforbund
Inge Gillesberg, Naturstyrelsen Sønderjylland
Klaus Sloth, Naturstyrelsen Sønderjylland
Lars Andresen Skovmøller, (referent) Naturstyrelsen Sønderjylland

Afbud:

Christian Panbo, Aabenraa, Tine Fricke, Aabenraa Kommune, Søren Gülck, Sønderborg Kommune
Søren Svennesen Landbosyd.

Dagsorden:**Pamhule skov – Kommende biodiversitetsskov**

Brugerrådet gik i sommervejret en tur i en af enhedens nye biodiversitets skove Pamhule skov. Skovfoged Hans-Jørgen Ellemand berettede om Pamhules historie og hvad tanker der havde været gjort i løbet af skovens mangeårige historie.

Det udpegede skovområde består af den nordlige del af Pamhule Skov samt arealerne omkring søen Hindemade. Skovområdet er en del af Haderslev Tunneldal, og er således præget af et kuperet terræn, der gennemskæres af en markant slugt, hvori Bibækken løber i bunden.

Skoven er domineret af bøg, men på de fugtigere arealer ses eg og stedvis rester af ask. Derudover findes mindre partier med nåletræ.

Området er udpeget som Natura 2000 habitat- og fuglebeskyttelsesområde med skovnaturtyper som bøg på muld og elle- og askeskov på udpegningsgrundlaget. Pamhule Skov er desuden fuglebeskyttelsesområde for skovfugle, med bl.a. isflugl og rød glente på udpegningsgrundlaget.

De stejle skrænter i Haderslev Tunneldal har vanskeliggjort dyrkning og i dag rummer området mange store og gamle bøgetræer. Den fugtige jordbund giver ideelle vækstbetingelser for en lang række

svampearter og ved de mange vandløb og kildevæld, trives plantearter som elfenbenspadderok og kæmpestar. Den nordlige del af området udgøres af arealerne omkring Hindemade, som er et stort vådområde bestående af sø, enge og moser. For at skabe et stort sammenhængende område og af hensyn til områdets mange store og gamle træer og de dertil knyttede arter, udpeges området til urørt skov. Det område, der indgår i den samlede pakke, som er sendt i høring er på ialt 110 ha

Forslag til biodiversitetsskov Pamhule

Flere steder berettede først Hans-Jørgen Ellemand om de forstlige tanker der var baggrunden for det udtryk man fik af skoven for nuværende, mens Inge Gillesberg efterfølgende berettede om det udtryk en urørt skov ville give på sigt og om de tiltag der skal gøres for at nå til dette udtryk. Blandt andet stoppede brugerrådet ved en douglasgran bevoksning, der tog sig meget smukt ud både landskabeligt og forstligt, her berettede Inge Gillesberg, at douglasgranen var en nordvestamerikansk træart, som ikke vokser naturligt i Danmark og derfor muligvis i forbindelse med konverteringen imod urørt skov ville skulle fjernes.

Opfølgning på referat fra sidste møde

Ingen kommentarer til referatet.

Biodiversitetsskov status

Regeringen har besluttet, at der på statens arealer skal udvælges 13.300 hektar urørt og biodiversitets skov.

Naturstyrelsen er nu gået ind i planlægningsfasen. Dog afventes det endelige resultat af udpegningen efter den offentlige høring.

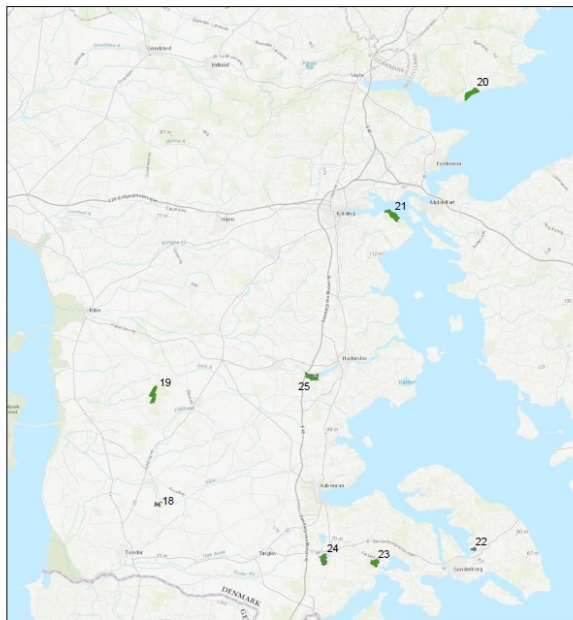
Der er ved at blive udarbejdet overordnede retningslinjer for forvaltningen af skove til biodiversitetsformål, hvorigennem det sikres, at forvaltningen af skovene sker indenfor ensartede rammer. I de overordnede retningslinjer beskrives f.eks. hugst i forbindelse med indfasning af skov til biodiversitetsformål, plejetiltag, den fremtidige hugst i de 3.300 ha, der udlægges som anden biodiversitetskov, mulige biodiversitetsindgreb i urørt skov og andre relevante hensyn som f.eks. sikring af kulturhistoriske værdier og muligheder for befolkningens fortsatte adgang.

Dernæst udarbejdes indenfor rammerne af de overordnede retningslinjer konkrete forvaltningsplaner for hver skov/skovområde. I forvaltningsplanerne beskrives den fremtidige forvaltning af den enkelte skov/skovområde – f.eks. hugsten i indfasningen, og nødvendige indsatser for at sikre og øge udviklingen af naturværdier i de udlagte skove. Udarbejdelsen af forvaltningsplanerne følger Naturstyrelsens proces for tilvejebringelse af planforslag med heraf følgende lokal inddragelse samt høring. Indtil der er udarbejdet en detaljeret hugstplan og forvaltningsplan for den enkelte skov, følger hugsten de midlertidige retningslinjer for hugst i biodiversitetskov

Projekter med udpegningen kan følges på følgende hjemmeside.

<http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/naturpakken/>

Syddjylland

Esri, HERE, Garmin, FAO, USGS

Nye udpegninger	
18 Draved Skov	21 Sønder Stenderup Nørreskov
19 Lindet Skov	22 Augustenborg Skov
20 Stagsrode Skov	23 Gråsten Dyrehave
	24 Søgård Skov
	25 Pamhule Skov

Status på driftsplan for NST Sønderjylland

Alle workshops for de enkelte områder er blevet afholdt og der mangler nu at blive skrevet planer ud fra de afholdte workshops. I forbindelse med driftsplanen er enheden også i færd med at få lavet nye hugstberegninger. Dette gøres igennem en skovtaksation sammenholdt med Naturstyrelsens data system Proteus der regner den enkelte enheds hugst ud fra de hugstmodeller der har været besluttet i driftsplanarbejdet.

Kadencen for skrivningen er dog blevet ramt af at Naturstyrelsens driftsplanlægger er gået på barsel; men en barselvikar er i fuld gang med at sætte sig ind i driftsplanprocessen. Driftsplanen forventes dog stadig sendt i høring medio 2019.

Afrikansk svinepest pest

Afrikansk svinepest er en smitsom virussygdom hos svin (herunder vildsvin). Afrikansk svinepest kan ikke smitte til mennesker, og kontakt med smittede dyr udgør således ikke nogen sundhedsmæssig risiko for mennesker.

Afrikansk svinepest har aldrig været konstateret i Danmark, men er konstateret i både tam- og vildsvin i lande tæt på Danmark. Rammer sygdommen Danmark, vil det koste milliarder i tabte eksportindtægter. Samtidig vil de alvorligt syge dyr skulle aflives og destrueres.

Regeringen og Dansk Folkeparti indgik derfor før Påske en aftale om en række initiativer, der skal forhindre afrikansk svinepest i at nå Danmark. Læs mere her.

Aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti indeholder følgende initiativer:

Indsats vedrørende udryddelse af vildsvin i den danske natur

- Etablering af vildtsvinehegn ved den dansk/tyske grænse
- Ændring af vildtskadebekendtgørelsen ift. øget regulering af vildsvin
- Øget overvågning i vildsvinpopulationen og gratis undersøgelser af nedskudte vildsvin i Danmark for husdyrsygdomme
- Intensiveret indsats i Sønderjylland på statens arealer og på private arealer
- Faglig opgradering af schweissregistret
- Styrket samarbejde med Danmarks Jægerforbund
- Jagtlejekontrakter

Naturstyrelsen Sønderjylland er projektansvarlig for den intensiverede indsats for bekæmpelse af den afrikanske svinepest igennem afskydningen på egne arealer og bistår i hjælpen med afskydningen på private lodsejeres arealer.

For at styrke bekæmpelsen af afrikansk svinepest fik jægere i marts mulighed for at skyde vildsvin hele året rundt og hele døgnet rundt. Den indsats ser ud til at virke. Enhedens opgørelse viser, at der siden nytår er nedlagt 35 vildsvin. 21 af vildsvinene er nedlagt på private arealer, 12 er nedlagt på Naturstyrelsens arealer, mens de sidste to er trafikdræbt. Vurderingen er, at der ved årsskiftet var mellem 50 og 100 vildsvin i Danmark, men tallet er nu højere, da der er kommet flere smågrise til i foråret.

Klaus Sloth berettede mere specifik om indsatsen hos enheden. Koncentrationen af vildsvinebestanden lader til at være i den østlige del af Sønderjylland fra grænsen og op omkring Stepping. Klaus berettede også at man i 2010 havde set en opblomstring af vildsvin i Sønderjylland, men dengang havde vildsvinene trukket sig tilbage syd for grænsen. Den nuværende indvandring ser ud til at være af mere permanent karakter og der er også sat flere kuld smågrise i Danmark i løbet af foråret 2018. Det er estimeret at vildsvinepopulationen kan forøge sig mellem 100 % til 300 %.

Brugerrådet havde mange kommentarer til specielt hegnsdelen der af hegnprojektet. Inge Gillesberg indskærpede at hegnsdelen af vildsvineindsatsen ligger hos vores naboenhed Vadehavet og at Sønderjylland kun kunne svare ud fra bedste evne og ikke som projektejer.

Arne Bondo Andersen ville gerne rose naturstyrelsen for valget af, at lade hegn gå udenom Frøslev Mose, men at det var et problem, at man ville ligge flydespærringer ud i mange vandløb der forhindrede folk i at ro med kano og kajak i vandløb og søer der løber langs med grænsen. Inge Gillesberg kommenterede at flydespærringerne først blev aktuelle hvis den afrikanske svinepest viste sig tættere på den danske grænse og derved forhøjede beredskabet, hvilket betød at de endnu ikke var kommet på tale.

Leo Vindahl Olesen kommenterede at sandsynligheden for den afrikanske svinepest kom hertil via vildsvin var relativt lille og sandsynligheden for smitte via ådselædere der krydser grænsen via luften var mere sandsynlig. Hertil svarede Inge Gillesberg at der selvfølgelig lå en risiko her, men at man også skulle tage in mente, at der bliver gjort en betydelig indsats i bekæmpelsen både i Tyskland og Polen, derved vil sandsynligheden også være formindsket. Samtidig understregede hun, at årsagen til bortskydningen af den danske bestand af vildsvin er at begrænse smitespredningen, hvis den når Danmark.

Folketur om NST Sønderjylland aktiviteter og opgaver.

Det er besluttet, at alle lokale enheder i Naturstyrelsen skal afholde et årligt borgermøde. Dette skal ses i lyset at I 2018 vil Naturstyrelsen særligt have fokus på at fastholde og formidle en stærk faglighed indenfor arealforvaltning og kystbeskyttelse. Dette skal ske gennem en tæt dialog med interessenter bl.a. via det årligt omtalte borgermøder om arealforvaltningen på de lokale enheder og ved at videreformidle resultater bl.a. ved en relancering af www.kyst.dk og et servicetjek af www.nst.dk.

I den forbindelse ønskes brugerrådets input til, hvordan enheden kan få pakket "gaven" med et borgermøde ind, så det ser indbydende ud for flest mulige borgere i regionen. Brugerrådet havde ikke umiddelbart nogle input.

Naturstyrelsen regner med at annoncerer en tur der ligger ultimo august i Gråsten skovene der kommer til at handle om de nye biodiversitetsskove og med indslag om enhedens øvrige drift.

Orientering om ny medarbejder, hos NST Sønderjylland

Den 16. juli starter Esben Wendtland i en midlertidig stilling, som skovfoged. Esben er nyuddannet skov- og landskabsingeniør fra 2018. Esben vil primært beskæftige sig med arbejdet friluftsliv og kulturminde.

Naturstyrelsen tilpasser organisationen

Som følge af besparelser nedlægger Naturstyrelsen en række stillinger og reducerer antallet af lokale enheder fra 18 til 16. Over de kommende år skal der desuden udliciteres opgaver, der svarer til cirka 70 årsværk.

Naturstyrelsen mangler over de kommende år 20 mio. kroner årligt for at få økonomien til at hænge sammen. Derfor er det nødvendigt for styrelsen at tilpasse sin organisation. Der bliver her og nu nedlagt 30 ud af ca. 250 skovarbejderstillinger. Medarbejderne får tilbud om frivillig fratrædelse. Styrelsen reducerer antallet af lokale enheder fra 18 til 16. Enhederne i Østsjælland og Midtjylland bliver nedlagt, og medarbejderne rykker sammen med deres kollegaer på de omkringliggende enheder. I den forbindelse bliver der nedlagt yderligere syv stillinger, heraf to chefstillinger.

Som følge af regeringsgrundlaget og for at sikre, at Naturstyrelsen fremover kan levere de samme ydelser til danskerne for færre midler, skal der i de kommende år udliciteres opgaver, der svarer til 70 årsværk.

Eventuelt.

Jørn Vinther Sørensen, Dansk Ornitologisk berettede at der vil være en fugleobservationstur i Abkær mose d. 18. august.

Jørn Vinther Sørensen, kommenterede at der var indberettet en duehøgere i Bommerlund fra Hans Christensen og at indtrykket var at der ikke var taget tilstrækkeligt hensyn til denne.

Naturstyrelsen marker ikke duehøgere i naturen, men disse bliver registreret i Naturstyrelsens pas på kort. Denne omtalte rede var dog, i forbindelse med skovningen, ikke registreret i pas på kortet endnu. I det omtalte tilfælde observerer maskinføreren visuelt reden, han undersøger den og konstaterede, at reden ikke var i brug, de 20 meter sikkerhed, af hensyn til GPS usikkerhed, var således i dette tilfælde ikke påkrævet.

Arne Bondo Andersen, Friluftsrådet gjorde reklame for vild mad konceptet, hvor flere naturvejledere har været på kursus med kokke fra Noma og der var mange muligheder i vores område for at få et kursus i at lave mad i og af naturen.

Jens Hangaard, Danmarks Jægerforbund oplyste af årets vildret i år skulle afholdes på Als på Mømmark gl. Færggaard. Nærmere beskrivelse af arrangementet kan findes via følgende link: <http://aaretsvildtret.dk/>

I forbindelse med omtale af arrangementet blev der foreslået, at Naturstyrelsen eventuelt kunne være behjælpelig med vildt til arrangementet. Inge Gillesberg nævnte, at salg af vildt måtte der ses på til efteråret.

Leo Vindahl Olsen, DN gjorde opmærksom på at stiforløbet omkring Østerholm Slotruin var blevet omlagt og spurgte om Naturstyrelsen var klar over dette. Leo Vindahl Olsen har efterfølgende uddybet problemet for Naturstyrelsen, og oplyst at mange mennesker helt vil undgå at gå ind i indhegninger til kreaturer, som den nye adgang fordrer. Naturstyrelsen har efter mødet fulgt op og kan bekræfte, at det nye stiforløb er aftalt imellem Naturstyrelsen og ejerne af Domicilhuset. Det nye stiforløb sikre en hensigtsmæssig balance imellem adgangen til fortidsmindet og privatlivets fred, dog er der forsat

adgang igennem gårdpladsen, hvis besøgende til Østerholm slotsruin ikke vil benytte adgangen over græsarealet.

Naturstyrelsen vil komme med forslag til dato for næste møde i slutningen af efteråret.